

TER BESLUITVORMING

Aan: ACC, MCC

Primair Onderwijs**Van**

T +31

5.1.2e

Datum

06 januari 2021

Referentie**Bijlagen**

1

Kopie voor**Reeds afgestemd met****Aantal pagina's**

111

nota

Inzet sneltesten voor het onderwijs

Doel

In deze nota worden voorstellen gedaan om met de inzet van sneltesten de continuering van het onderwijs beter te borgen. Daarnaast kan met de inzet van sneltesten in het onderwijs ook het zicht op de verspreiding van het virus binnen de onderwijscontext verbeteren. In het voortgezet onderwijs kan met de inzet van sneltesten de verspreiding gericht worden ingedamd door meer besmette personen op te sporen en vroegtijdig uit de groep te plaatsen.

Vanwege de verschillen tussen de sectoren zijn er sectorspecifieke voorstellen ontwikkeld. Met deze nota wordt gevraagd in te stemmen met de voorgestelde inzet van sneltesten voor het voortgezet onderwijs (vo) en het starten van enkele pilots in het hoger onderwijs (ho) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo), en in te stemmen met de voorgestelde verwerking van de financiële gevolgen die uit die voorstellen voortvloeien. Zodat dit direct bij openstelling van de scholen/instellingen van start kan.

Voor de inzet van sneltesten in het primair onderwijs (po) en een mogelijke verdere uitrol van de pilots in het mbo en ho, volgt op een later moment een voorstel. Hierin wordt het OMT-advies omtrent de mogelijke impact van de Britse variant op de heropening van de scholen meegenomen.

Beslispunten

- Voor het voortgezet onderwijs in te stemmen met *risicogerichte* inzet van sneltesten voor leerlingen en personeel, om verdere virusverspreiding te voorkomen en daarmee de continuering van een fysiek onderwijsproces beter mogelijk te houden. Direct na openstelling van de scholen (voor zover nu bekend op 18 januari) starten 15 à 20 scholen; vanaf de voorjaarsvakantie (3e week februari) snel kan worden opgeschaald. Mocht het onderwijs niet heropenen op 18 januari, dan wordt gestart op scholen waar nu wel fysiek onderwijs plaatsvindt, om eerste lessen te trekken en daarna zo snel mogelijk te kunnen opschalen. Voor een besluit over opschaling en de manier van opschalen wordt bij u teruggekomen.
- Voor het mbo/ho in te stemmen met het starten van enkele pilots om te onderzoeken in hoeverre de inzet van sneltesten kan bijdragen aan volledig fysiek onderwijs vanaf de start van het volgende les- en collegejaar per 1 september, en stapsgewijs wellicht al in het lopende studiejaar. Om met de pilots verschillende soorten inzichten te kunnen opdoen die

allemaal van waarde zijn voor het bovengenoemde doel, zullen de pilots op onderdelen verschillend worden vormgegeven, met verschillende doelgroepen. Bij een deel van de pilots zal gebruik worden gemaakt van een risicogerichte inzet van sneltests, zoals ook in het voortgezet onderwijs wordt toegepast.

Datum
4 januari 2021

- In te stemmen met het kenmerken van deze maatregelen als coronauitgaven en de financiële gevolgen te dekken door middel van een plafondcorrectie.
 - Daarbij is voor het vo de schatting dat deze voor de startfase ca. € 802 duizend bedragen en voor uitrol en landelijke beschikbaarheid tot aan de zomervakantie ca. € 129 miljoen. Hierbij is gerekend met de gemiddelde besmettingsgraad tussen september en december; als die lager of hoger zal zijn, zullen de kosten ook lager of hoger zijn. Dit zal worden gemonitord.
- De inschatting van de kosten is gemaakt op basis van de huidige inzichten van verwachte besmettingsaantallen in de komende maanden. Dit laat zich echter niet volledig voorspellen waardoor de kosten ook hoger of lager kunnen uitvallen. Mochten de middelen onvoldoende blijken door hogere besmettingsaantallen, bijvoorbeeld door de impact van een verdere verspreiding van de Britse variant, dan zal een nieuw verzoek worden gedaan voor aanvullende middelen.
 - Voor de pilots in het mbo/ho worden de kosten geschat op in totaal ca. €9 miljoen.
- In te stemmen met verdere uitwerking van de inzet van sneltests bij het personeel in het primair onderwijs om zo (onnodige) quarantaines te voorkomen / in te korten en daarmee de continuering van het onderwijsproces beter te borgen. Dit zal worden aangevuld met een voorstel op basis van het te verwachten OMT-advies over de mogelijke impact van de Britse variant op de virusverspreiding onder leerlingen en wat dit betekent voor de heropening van de scholen en mogelijke inzet van testbeleid onder leerlingen.
- In te stemmen met verdere uitwerking van de inzet van sneltests voor het organiseren van meer fysiek onderwijs in het mbo en ho, op basis van de resultaten van bovengenoemde pilots.

Kern

- De inzet van sneltests kan een belangrijke bijdrage leveren aan het op verantwoorde wijze vormgeven van fysiek onderwijs.
- Continuering van het onderwijsproces is van groot belang om onderwijsachterstanden te voorkomen, voor de psychische gesteldheid van leerlingen en studenten, en voor de voor arbeidsparticipatie van ouders.
- Door het beschikbaar komen van sneltests kan het onderwijs een handelingsperspectief worden geboden wanneer de situatie het onderwijsproces dreigt te verstoren.
- Daarnaast kunnen met de inzet van sneltests vroegtijdig meer (verborgen) besmettingen worden opgespoord, die vervolgens in quarantaine kunnen worden geplaatst. Daarmee kan verdere verspreiding van het virus worden ingedamd.
- Gezien deze potentie van de inzet van sneltests, is op 25 nov jl in een AO toegezegd met pilots te starten. Vervolgens heeft de Kamer in een

(aangenomen) motie Van Meenen (#31293-558) verzocht zodra de tests voldoende gevalideerd zijn (ook voor het opsporen van asymptomatische besmettingen), deze onmiddellijk effectief en verantwoord in te zetten voor het onderwijs. Bijgaand voorstel is daar de uitvoering van.

Datum
4 januari 2021

- Gezien de verschillen tussen de onderwijssectoren, zijn er sectorspecifieke voorstellen ontwikkeld, te beginnen met het voortgezet onderwijs en enkele pilots mbo/ho, zodat deze direct na de openstelling van scholen/instellingen van start kunnen.
- Hierbij zijn experts en belangenbehartigers geconsulteerd, en zijn afwegingen gemaakt op basis van te verwachten effectiviteit, betrouwbaarheid, medische en juridische uitvoerbaarheid, benodigde capaciteit, opschaalbaarheid en kosten.
- Voor het voorstel voor het vo zijn meerdere scenario's bekeken, waarbij momenteel slechts één scenario als haalbaar naar voren kwam: de inzet van private partijen. Mogelijk kan echter het beeld van uitvoerbaarheid van andere (minder dure) scenario's komende maanden nog wijzigen; daarom is het voorstel er wel op voor te bereiden daarop over te kunnen schakelen.
- Monitoring van de uitvoering en eventuele bijsturing van de gewenste inzet en effecten zijn hiermee onlosmakelijk verbonden.
- Zoals gebruikelijk bij corona-uitgaven vloeit eventuele onderuitputting terug naar de schatkist.
- Voor het po wordt na het OMT-advies m.b.t. de impact van de Britse variant op de heropening van de scholen spoedig bij u teruggekomen. Hierbij zal de relatie met de kinderopvang worden meegenomen.

1 Continueren fysiek onderwijs door inzet sneltesten in VO

Situatie	In het voortgezet onderwijs hoeven leerlingen geen afstand te houden van elkaar (wel van de docenten, en docenten onderling) en geldt er een mondkapjesplicht (behalve tijdens de les).
Probleem	Het aantal besmettingen in de leeftijdsgroep 12-17 jr nam voor de kerstvakantie toe. Vlak voor de lockdown zagen meerdere scholen zich genoodzaakt klassen naar huis te sturen of geheel over te stappen op afstandsonderwijs. Hiermee wordt de continuïteit van het onderwijs verstoord. Daarnaast is er onvoldoende zicht op de virusverspreiding binnen de schoolcontext, o.a. doordat deze leeftijdscategorie in geval van besmetting niet of nauwelijks klachten ontwikkelt. Deze verborgen besmettingen zouden voor virusverspreiding binnen de school en naar families van scholieren kunnen leiden.
Voorstel	Om de continuïteit van het onderwijs te borgen, wordt scholen de mogelijkheid geboden sneltests in te zetten. Het gaat daarbij om <i>risicogericht</i> sneltesten, waarbij alléén de klasgenoten en docenten worden getest die minimaal één lesuur in dezelfde ruimte hebben verbleven als een besmette medeleerling of docent. Hiermee kunnen besmettingen vroegtijdig worden opgespoord en afgezonderd, waarmee een grotere uitbraak wordt ingedamd. Er wordt gestart met een klein aantal scholen direct na openstelling van de scholen (op 18 januari), maar parallel wordt gewerkt aan de mogelijkheid snel op te schalen, als uit gekoppeld onderzoek blijkt dat deze inzet van sneltests zinvol en werkbaar is. Dat kan dan na de voorjaarsvakantie, vanaf 3 ^e week februari.

Datum
4 januari 2021

	Deze inzet van sneltests beoogt bij te dragen aan de continuering van het onderwijs, maar biedt tevens meer zicht op virusverspreiding binnen de schoolcontext. Onderzoek zal ook dit aspect monitoren.
Kosten	De kosten zijn afhankelijk van het aantal besmettingen. Er is voor een inschatting van de kosten gerekend met de gemiddelde besmettingsgraad tussen september en december. Geschat wordt dat de kosten voor de startfase tot aan de voorjaarsvakantie (derde week februari) ca. €803 duizend bedragen en voor uitrol en landelijke beschikbaarheid tot aan de zomervakantie ca. € 129 miljoen. Daarbij zijn in de startfase ca 8800 en bij landelijke uitrol ca 2.904.000 sneltests nodig, geleverd vanuit het LCH.

2. pilot voor toewerken naar meer fysiek onderwijs mbo en ho

Situatie	In het mbo en hoger onderwijs is momenteel weinig fysiek onderwijs mogelijk, omdat hier ook 1,5m afstand tussen studenten moet worden bewaard. Studenten hebben veelal maar 1x per week les/college op de instelling. Er zijn zelfs (master)studenten die alleen maar online onderwijs volgen. Gemiddeld ging het (tot de recente lockdown-maatregelen) om 30% fysiek onderwijs en 70% digitaal onderwijs.
Probleem	Zowel de psychische gesteldheid van studenten als de kwaliteit van het onderwijs lijden hieronder.
Voorstel	De inzet van sneltests zou meer mogelijkheden kunnen bieden in het verantwoord organiseren van meer fysiek onderwijs. Door via pilots ervaring op te doen met sneltesten (in combinatie met andere mogelijke maatregelen, zoals andere looproutes, spatschermen en vaccinaties) wordt beoogd vanaf het volgende schooljaar weer volledig fysiek onderwijs mogelijk te maken, met stapsgewijs wellicht al meer fysiek onderwijs in het lopende jaar. Er wordt gestart met 3 pilots op universiteiten, waarbij de inzet is om daar op korte termijn (naar verwachting in maart) 6 pilots in het mbo en hbo aan toe te voegen.
Kosten	In totaal worden de kosten voor de negen pilots geschat op €9 miljoen.

- In totaal is met de voorstellen een bedrag van ca. € 138 mln gemoeid, gefinancierd vanuit generale dekking. Dit is met enige onzekerheid omgeven afhankelijk van de heersende besmettingsgraad.
- Daarnaast zijn in totaal ca 3 mln sneltests nodig voor het vo. Voorstel is dat deze via de LCH worden geleverd.

Toelichting

Datum

4 januari 2021

Met de inzet van sneltests kan er een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de continuering van onderwijsprocessen, en meer fysiek onderwijs op een verantwoorde manier. Dit is van groot belang voor leerlingen, studenten, ouders, om onderwijsachterstanden te voorkomen, sociaal-emotioneel welbevinden te verhogen en de inzet van ouders op de arbeidsmarkt te borgen door scholensluitingen te voorkomen.

Daarnaast kan de inzet van sneltests meer inzicht geven in de virusverspreiding binnen de schoolcontext, en zo bijdragen aan de indamming van virusuitbraken.

Per sector is verkend wat de inzet van sneltests voor die sector zou kunnen betekenen. Hieronder wordt de inzet voor het voortgezet onderwijs en het inrichten van pilots voor het mbo en ho nader toegelicht; op de inzet van sneltesten in het po wordt later bij u teruggekomen.

Voortgezet onderwijs

Het aantal besmettingen in de leeftijdsgroep 12-17jr nam voor de kerstvakantie toe. Dit heeft een negatieve impact op gevoel van veiligheid van leerlingen en ouders, en scholen zien zich soms genoodzaakt klassen naar huis te sturen of zelfs hele locaties te sluiten. Met de inzet van sneltests kunnen scholen acteren wanneer de situatie hun onderwijsproces verstoort.

Daarnaast kunnen met de inzet van sneltests gericht (verborgen) besmette personen uit de schoolcontext worden gehaald, waarmee verdere virusverspreiding wordt voorkomen. Zonder sneltests lukt dit momenteel niet goed, omdat juist in deze leeftijdscategorie besmette personen niet of nauwelijks klachten ontwikkelen.

- Opzet: *risicogericht* sneltesten van iedereen die minimaal één lesuur bij een besmette leerling of docent in de klas heeft gezeten. Dit is een ruimere screening dan huidig bron- en contactonderzoek, omdat daarin klasgenoten niet worden meegenomen als 'nauw contact'. En die zich ook niet hoeven laten testen als ze geen klachten ontwikkelen. Bij deze leeftijdscategorie verloopt de besmetting echter vaak asymptomatisch, waardoor 'verborgen' besmettingen met huidig BCO worden gemist. De verwachting is met risicogerichte inzet van sneltests (op vrijwillige basis) vroegtijdig verborgen asymptomatische en presymptomatische besmettingen op te sporen en zo verdere verspreiding te voorkomen.
- Om risicogericht sneltesten in het vo te organiseren zijn verschillende opties verkend:
 - 1) *inzet van GGD, mobiele units, voor testafname op de scholen*
Deze optie valt af: met zo'n 1400 locaties en bijna 1 miljoen leerlingen in het VO zou dit een te groot beroep op de capaciteit van de GGD doen. Vanuit VWS is aangegeven dat er geen beroep kan worden gedaan op GGD-capaciteit.
 - 2) *klassen naar de (snel)teststraat sturen*
Ook deze optie valt af: vaak te grote afstand, negatieve impact op testbereidheid, en verstoort onderwijsproces (meerdere keren per week grote groepen leerlingen die gedurende de schooldag naar de teststraat zouden moeten, op vrijwillige basis zonder last van klachten). Vanuit het onderwijsveld is aangegeven dat men deze optie niet werkbaar achtte.

3) inzet van private partij voor testafname op de scholen

Deze optie lijkt goed uitvoerbaar en te voldoen aan medische en juridische eisen. Ook neemt het evt extra werk voor scholen uit handen. Mogelijke knelpunt is de opschaalbaarheid vanwege grenzen aan capaciteit bij private aanbieders; een volledig beeld van die capaciteit is er niet. Als oplossing kan worden gedacht aan de inzet van arbo-diensten; daarnaast heeft ook VNO NCW aangeboden graag bij te dragen aan het mogelijk maken van de opschaling voor het onderwijs, met de expertise en capaciteit die zij inmiddels hebben in spoor 2 van het testbeleid. Een besluit over opschaling en de manier van opschalen komt bij u terug.

4) zelfafname onder supervisie van getrainde volwassene, op de scholen

Hier zitten momenteel medische en juridische haken en ogen aan (waaronder voldoen aan de IGJ-richtlijnen voor niet-GGD-teststraten en AVG-kwesties wat betreft registratie), maar het voorstel is dit toch nader te verkennen en er met enkele scholen ervaring in op te doen. Dit omdat deze optie grote voordelen heeft wat betreft kosten en opschaalbaarheid. In de UK wordt deze optie groots uitgerold (na de lockdown) en is daarvoor meer ruimte gecreëerd in medische en juridische richtlijnen.¹ Ook zodra speekseltests gevalideerd zijn en in voldoende mate beschikbaar zijn, zou dat de uitvoerbaarheid van deze optie sterk vergroten.

- Voorstel is met optie 3, de inzet van private partijen, aan de inzet van sneltests in het VO te beginnen. De financiële uitwerking gaat van deze optie uit. Optie 4 wordt nader verkend, om ertoe over te kunnen schakelen als dat mogelijk blijkt.
- De opzet is direct na de openstelling van de scholen (op 18 januari) met een klein aantal scholen te starten en daar lessen uit te trekken die kunnen worden meegenomen bij de verdere opschaling vanaf de voorjaarsvakantie (3^e week februari). In de startfase zal een goede afspiegeling van scholen worden gekozen (naar grootte en type; inclusief speciaal onderwijs en praktijkonderwijs); er hebben zich al scholen gemeld die graag mee willen doen.
- Mocht het gehele vo niet kunnen heropenen op 18 januari, dan zal toch gestart worden met scholen/klassen waar nu vanwege uitzonderingsposities wel fysiek onderwijs plaatsvindt. Zodat zo snel mogelijk na de heropening van het onderwijs kan worden opgeschaald.
- Deelname aan het testbeleid is altijd op vrijwillige basis. Zowel ouders als leerlingen kunnen bezwaar maken deel te nemen. Hier zullen geen consequenties aan worden verbonden.
- Uitgangspunt is dat kan worden gewerkt met gevalideerde testen (gevalideerd voor screening van asymptomatische besmettingen). De verwachting is dat dit voor 18 januari gereed is. De betrouwbaarheid van de sneltesten is iets lager dan van de reguliere PCR-test. Desondanks lijkt de meerwaarde groot om met behulp van sneltesten zo veel mogelijk verborgen besmettingen uit de schoolcontext te filteren, zelfs al filter je niet 100%. Aan alle betrokkenen moet helder worden gemaakt dat een

Datum

4 januari 2021

¹ <https://www.gov.uk/guidance/asymptomatic-testing-in-schools-and-colleges>

negatieve testuitslag geen vrijbrief is om de reguliere regels te negeren (cq feestjes organiseren en opa en oma knuffelen).

Datum
4 januari 2021

5.1.2e

- [REDACTED] is bij de opzet en het onderzoek betrokken; ook het RIVM is betrokken bij de verdere monitoring. Via het portaal naar CoronIT wordt ook de koppeling gemaakt met de GGD. Leerlingen en docenten met een positieve uitslag moeten direct naar huis en in quarantaine. Dan start regulier BCO vanuit de GGD.
- Bij de berekening van de kosten, de inschatting van de besmettingsgraad en incidentie van besmettingen, en het aantal benodigde tests is uitgegaan van de gemiddelde besmettingsgraad tussen afgelopen september en december. Deze kan tegenvallen door een verdere verspreiding van een besmettelijker Britse variant, maar ook meevallen door een effectieve lockdown en uiteindelijk ook door impact van een hoge vaccinatiegraad.
- Gedurende de monitoring zullen enkele go/no-go momenten volgen, zowel wat betreft opschaling, als uiteindelijk ook voor de afschaling. Zo zal na het proefdraaien in het vo rond de voorjaarsvakantie het besluit moeten worden genomen of deze manier van inzet van sneltests zinvol en werkbaar is en geschikt om (snel) op te schalen. Dit gaat weer via DOC/ACC/MCC.
- Zie voor een toelichting op de kosten bijlage A onderaan deze nota en separaat toegevoegde bijlage met een uitvoeriger beschrijving van het projectplan. Daarin staan ook de verschillende scenario's omschreven, en waarom (vanwege uitvoerbaarheid, opschaalbaarheid en juridische en medische toelaatbaarheid) is gekozen voor het hier gepresenteerde scenario met inzet van private partijen.

Zoals eerder al in het OMT is vastgesteld, is fysiek onderwijs van wezenlijk belang in het voortgezet onderwijs. De achterstanden en vertragingen die worden opgelopen bij schoolsluitingen kunnen aanzienlijke kosten met zich meebrengen. In een regulier jaar doubleert ongeveer 6% van de leerlingen. Bij een verdubbeling naar 12% kost dit in totaal ca. 1 miljard. Indien alle leerlingen zouden doubleren kost dat naar schatting voor het vo circa € 1,4 miljard per jaar aan meerkosten voor de reguliere bekostiging, en kost dit in totaal ca. € 11,2 miljard gedurende 8 jaar. Daarna zijn er zijn er meerkosten van dezelfde orde grootte of zelf nog iets meer in het vo gedurende de eerste vier jaar, in totaal ca. € 5,6 miljard). In het vijfde en zesde jaar zullen de kosten lager zijn omdat al een deel van de leerlingen het vo al heeft verlaten. Er is dus veel aangelegen het onderwijs zo goed mogelijk verantwoord open te houden.

Middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs

In tegenstelling tot het vo, geldt voor mbo-instellingen, hbo-instellingen en universiteiten dat de 1,5 meter maatregel van kracht is, evenals het gebruik van mondkapjes, en dat er sinds de Corona-uitbraak maar zeer beperkt fysiek onderwijs wordt gegeven; gemiddeld ging het (tot de recente lockdown-maatregelen) om 30% fysiek onderwijs en 70% digitaal onderwijs. Het welzijn van veel studenten lijdt onder het gebrek aan contact met studiegenoten. Ook vermindert de kwaliteit van het onderwijs door het gebrek aan mogelijkheden voor fysiek onderwijs.

- Opzet: in pilot-setting uitproberen op welke manier de inzet van sneltests, in combinatie met andere mogelijke maatregelen (zoals andere looproutes, spatschermen en vaccinaties) kan bijdragen aan volledig fysiek onderwijs vanaf de start van het volgende les- en collegejaar per 1 september; en wat, afhankelijk van de eerste resultaten, (stapsgewijs) wellicht al in het lopende jaar mogelijk is.
- Hiervoor zijn 3 universiteiten al pilotvoorstellen aan het voorbereiden, namelijk de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) die als ambitie heeft om in januari te starten; en snel daarna ook TU Delft en de Vrije Universiteit Amsterdam. De verwachting is dat bij deze pilots ook mbo- en/of hbo-instellingen gaan aansluiten. Snel daarna kunnen nog 6 instellingen pilots gaan uitvoeren. De belangstelling daarvoor is gepeild. MBO Raad en VH hebben aangegeven dat er vanuit mbo- of hbo-instellingen ook interesse is, niet voor een start in januari, maar wel voor de periode kort daarna (naar verwachting in maart).
- De pilots richten zich op het experimenteren met meer fysiek onderwijs in combinatie met de maatregelen en op een dusdanige manier dat het risico op besmettingen minimaal is. Denk hierbij aan het inzetten van risicogericht testen, gebruik van mondkapjes en fysieke maatregelen zoals kuchschermen, et cetera.
- De verwachting is uitdrukkelijk niet dat resultaten van deze pilots op korte termijn kunnen leiden tot volledig fysiek onderwijs voor alle studenten. Het is in ieders belang (en zeker ook in dat van studenten en personeelsleden) dat dit stapsgewijs gebeurt, op verantwoorde wijze, waardoor de veiligheid van de betrokkenen niet in gevaar komt.
- Qua omvang gaat om pilots met grote aantallen studenten. Zo gaat RUG, samen met het UMCG en Hanze Hogeschool in stap 1 circa 5.000 studenten testen tijdens de tentamenperiode medio januari 2021 en circa 1.000 studenten en medewerkers per dag bij de start van het onderwijs als stap 2 begin 2021 voor de totale populatie van RUG en Hanze, ca. 70.000 studenten en medewerkers.
- Op basis van tussentijdse evaluaties kan vastgesteld worden of en wanneer er mogelijkheden zijn om al meer fysiek onderwijs te geven, bijvoorbeeld bij toetsing en praktijkonderwijs. Zodat studenten i.p.v. 1x per week, bijvoorbeeld 2x per week naar de onderwijsinstelling mogen komen en waarbij het aandeel van fysiek onderwijs naar bijvoorbeeld 50% zou kunnen toegroeien.
- De deelnemende universiteiten zullen afstemming hebben over de onderzoeksvragen, zodat deze op elkaar aansluiten en opdat resultaten van de pilots landelijk van waarde zijn.
- Als er binnen de pilots ook experimenten worden beoogd met het oog op een andere omgang met de 1,5 meter afstand, dan wordt de opzet van dat experiment voorgelegd aan experts van RIVM en vervolgens ook aan DOC/ACC/MCC.
- Aansturing van de pilots ligt bij de instellingen zelf. Dit gebeurt in nauwe afstemming met OCW. Voor de pilots die naar verwachting in maart van start gaan, geldt dat OCW meer regie zal nemen op de vormgeving en invulling ervan. Inmiddels is een projectleider aangesteld die fulltime de coördinatie van dit traject zal doen en vanuit die rol onder meer de

Datum
4 januari 2021

samenwerkingspartner is voor de mbo/ho-sector en interdepartementaal vertegenwoordiger (en dus lid van de verschillende werkgroepen rondom sneltesten). De projectleider zal nauw samenwerken met de betrokken collega's van onder meer VWS, FIN en EZK.

Datum
4 januari 2021

NB: een mogelijke andere inzet van sneltesten in het mbo, hbo en wo die momenteel wordt verkend, is de volgende:

- Alle mbo-, hbo- en wo-instellingen hebben de mogelijkheid om aan te sluiten bij 'spoor 2' van de VWS-teststrategie, waarbij bedrijven/instellingen hun medewerkers/cliënten kunnen laten testen. Hiervoor wordt eind december een helpdesk geopend bij de RvO.
- Met het testen via dit spoor kan onderzoek gedaan worden naar de bijdrage die het kan leveren aan bestrijding van het virus, gevoel van veiligheid bij studenten/personeelsleden en wellicht indirect informatie opleveren die kan bijdragen aan meer fysiek onderwijs, maar dit spoor heeft dus een algemeen publiek doel. Dan kan bijv. onderzocht worden wat de testbereidheid van studenten/personeelsleden is en hoe het aantal besmettingen van deze doelgroep zich verhoudt tot de rest van de samenleving.
- Via dit spoor kan voor betreffende onderwijsinstellingen mogelijk een teststraat gecontracteerd worden.
- Bij peiling onder de sectorraden blijkt dat hiervoor vooralsnog minder animo verwacht wordt (omdat het veel inspanningen vraagt van onderwijsinstellingen, terwijl de doorlooptijden in reguliere teststraten momenteel heel goed zijn).

Bijlage A - Financiële gevolgen inzet sneltests voor VO en pilots HO

Datum
4 januari 2021

	Voorstel	kosten	Benodigde tests
VO	Trapsgewijze invoering risicogericht sneltesten	ca. €803.000,- voor de startfase en ca € 129.000.000,- voor uitrol en landelijke beschikbaarheid tot aan de zomervakantie	Startfase ca. 8800 Uitrol feb-juli ca. 2.904.000
MBO/HO	Starten met 3 pilots op universiteiten, waarbij de inzet is om op korte termijn ook 6 mbo- en hbo-instellingen te laten aansluiten.	ca. € 9 mln	Volgt; in een latere fase is hier meer informatie over.

- Voor het voortgezet onderwijs is het voorstel de inzet van sneltests trapsgewijs in te voeren, door op kleinere schaal te starten en daar gericht onderzoek te doen en lessen uit te trekken, die meteen kunnen worden meegenomen bij verdere opschaling. Conform de aangenomen motie Van Meenen (#31293-558) worden de sneltests, zodra ze gevalideerd zijn voor detecteren van asymptomatische en presymptomatische besmettingen, op een verantwoorde wijze breder beschikbaar gesteld.
- In de eerste fase is hier ca 803.000,- mee gemeoid; voor de verdere opschaling waarbij de faciliteiten tot minimaal aan de zomervakantie in de lucht worden gehouden, worden de kosten op ca 129.000.000,-. Voor een go/no-go hiervoor wordt medio februari bij u teruggekomen. Dit geldt overigens ook voor latere go/no-go momenten, bijvoorbeeld waar het afschaling betreft als de besmettingsgraad afdoende is gedaald.
- Als gedurende de periode waarop de inzet van testen noodzakelijk is eenvoudigere (en goedkopere) opties worden toegestaan en/of gevalideerd, zal de aanpak hierop worden aangepast. Met commerciële partijen zullen hiertoe zo flexibel mogelijke afspraken worden gemaakt. Op dit moment kan niet anders dan worden uitgegaan van de dure optie via private partijen, omdat andere opties nog niet gevalideerd en toegestaan zijn.
- Daarnaast zijn er zo'n 3 mln sneltests nodig vanuit de LCH. Uitgangspunt is dat kosten hiervoor niet bij het onderwijs terecht komen. In overleg met VWS wordt nog gekeken op welke manier de bestelprocedure moet worden ingericht (bijvoorbeeld via de arbo-dienst of via de private partij).
- Zie bijgevoegde bijlage van Berenschot, met een toelichting op de aanpak voor het vo en de benodigde financiering.
- Voor het mbo/ho is ca. €9 miljoen voor de pilots nodig; dit bedrag is nog zonder uitvoeringskosten. Bij goede resultaten van de pilots zal te zijner tijd een voorstel worden gedaan voor een verdere uitrol van de pilots binnen het mbo/ho.

Bijlage B - Inzet sneltesten Primair onderwijs

Datum

4 januari 2021

Uitgangspunt was vooralsnog dat jonge kinderen geen grote bijdrage leveren aan de virusverspreiding; op de basisscholen hoeven ze daarom geen afstand te houden van elkaar, wel van de leraren, en leraren onderling van elkaar.

Vooralsnog zijn er relatief weinig grote uitbraken op basisscholen geweest, wel komen scholen in de knel doordat leraren thuis zitten door ziekte of quarantaine en er tegelijk sprake is van een lerarentekort. De inzet van sneltests zou dit knelpunt kunnen verminderen, door quarantaine zo veel mogelijk te beperken.

Met de verspreiding van 'de Britse variant' van het coronavirus kan bovenstaand beeld wijzigen, en kan blijken dat basisschoolleerlingen toch een rol spelen in de virusverspreiding. Afhankelijk het binnenkort te verwachten OMT-advies kan de inzet van sneltests bij leerlingen dan ook in het po bijdragen aan borging van verantwoorde continuering van fysiek onderwijs.

Hierbij kan niet zonder meer het voorstel voor het vo naar het po gekopieerd worden: de schaal is echt anders (zo'n 1,5 mln leerlingen, 7000 locaties) en ook is de neus-keel-swab minder geschikt voor jongere kinderen. Validatie van de speekseltest kan helpen in de uitvoerbaarheid van een po-voorstel.

Dit alles wordt meegenomen in de verdere uitwerking van de inzet van sneltests voor het po en wordt zo spoedig mogelijk via DOC/ACC/MCC aan u voorgelegd. Hierbij zal verbinding met kinderopvang worden gezocht in afstemming met SZW.

Situatie	In het primair onderwijs hoeven leerlingen geen afstand te houden van elkaar (wel van de leraren), en valt het relatief mee met het aantal besmettingen. PM: situatie n.a.v. Britse variant en verwacht OMT-advies daarover.
Probleem	Scholen komen in de knel omdat leraren besmet raken of in quarantaine moeten; vervanging is schaars vanwege het lerarentekort. PM: n.a.v. Britse variant ook toenemende besmettingen onder leerlingen?
Voorstel	Inzet van sneltests bij personeel met milde klachten en/of het advies in quarantaine te gaan, om bij negatief resultaat onnodige quarantainetijd te voorkomen en diezelfde dag nog voor de klas te kunnen. Zo kan de inzetbaarheid van het personeel worden vergroot, en daarmee de continuering van het onderwijsproces beter worden geborgd. Voorstel wordt nader uitgewerkt, ook in samenspraak met inzet sneltests voor andere cruciale publieke sectoren waar soortgelijk knelpunt speelt (waaronder de zorg en kinderopvang). Gedacht kan worden aan samenwerking met bedrijfsleven waar private sneltestfaciliteiten worden ingericht (VNO NCW bood al hulp aan), of aan voorrang bij (GGD-) snelteststraten. Ook de inzet van thuishelpters zou, als deze werkwijze gevalideerd is, een optie kunnen zijn. PM: n.a.v. Britse variant wellicht ook opties om leerlingen te testen verder uitwerken; verwacht OMT-advies hierover wordt meegenomen.
Kosten	Voorstel wordt nader uitgewerkt en komt bij u terug via DOC/ACC/MCC.

Berenschot

Onderbouwing kosten sneltesten VO

Uitgangspunten en scenario's

Fasering

- Fase 1:
 - Inzet van sneltesten op vijftien scholen.
 - Monitoring van de resultaten naast huidige monitoring.
 - Projectkosten.

- Fase 2:
 - Landelijke uitrol op alle locaties VO (inclusief programmamanagement)
 - Landelijke coördinatie ten aanzien van commerciële testaanbieders
 - Monitoring landelijke uitrol.
 - Communicatiekosten ter bevordering testbereidheid leerlingen.

Totaal overzicht kosten¹

5.1.2e

		Kosten
Fase 1 (startfase)		
Testafname private partij	€ 49,20 x 8800 testafnamen	€ 432.960,-
Onderzoek & monitoring	& UMC Utrecht	€ 173.400,-
Programmamanagement	Berenschot	€ 186.824,-
Communicatie		€ 10.000,-
Subtotaal fase 1		€ 803.184,-
Fase 2 (landelijke opschaling)		
Testafname private partij	€ 43,72 x 2.904.000 testafnamen	€ 126.991.920,-
Landelijke coördinatie testaanbieders		€ 200.000,-
Monitoring van de landelijke opschaling		€ 1.000.000,-
Programmamanagement landelijke uitrol		€ 200.000,-
Communicatie / campagnekosten		€ 200.000,-
Totaal (fase 1 en 2)		€ 129.395.104,-

Berenschot

1. In dit overzicht zijn de maximale kosten opgenomen zoals deze van de commerciële testaanbieder(s) ontvangen zijn. Aangezien fase 2 afhankelijk is van de uitkomsten van fase 1, zijn hier ten behoeve van de uitvoer stelposten opgenomen.

Berenschot

Fase 1

Uitgangspunten

- Vijftien schoollocaties VO.
- Aantal leerlingen per locatie varieert tussen de 500 – 1500.
- Per leerling/docent met een positieve testuitslag van de ggd (indexcasus) verwachten we een ring te testen van 35 – 55 personen¹.
 - Minimaal 1 lesuur in dezelfde ruimte als index in besmettelijke periode.
 - 80% laat zich testen.
 - 75% overlap binnen de ring.
- In de periode september - december werden er 2,5 positieve testen per 1.000 VO-scholieren gerapporteerd. Dit is als uitgangspunt genomen voor fase 1.
 - Dat betekent dat op de scholen in fase 1 tussen 1 en 4 indexcasussen (exclusief docenten) per week verwacht worden.
 - Dat betekent dat er per locatie per week tussen de 35 en 220 sneltesten moeten worden uitgevoerd.
 - Per testteam kunnen er 20 sneltesten per uur worden verwerkt. Dat betekent dat er per locatie per week naar verwachting tussen de 1,5 en 11 uren testcapaciteit nodig is, verdeeld over de week.
- Uitgaande van een redelijk representatieve verdeling van scholen verwachten we in fase 1 een populatie van 16.000 leerlingen:
 - 3 locaties van circa 500 leerlingen
 - 7 locaties van circa 1.000 leerlingen
 - 5 locaties van circa 1.500 leerlingen
- Op basis hiervan verwachten we in fase 1 tussen de 1.400 – 2.200 testen per week uit te voeren, bij een vergelijkbare incidentie als gemiddeld in de periode september – december 2020. Als de incidentie vergelijkbaar blijft met de tweede helft december (6,9 positieve testen per 1.000 leerlingen), dan ligt het aantal testen per school hoger en includeren we minder scholen in fase 1.

Scenario's

	Scenario 1: portacabins op schoollocaties	Scenario 2: mobieltestteam test in ruimte school	Scenario 3: mobiele testcabine (bus)
Beschrijving	Commerciële testaanbieder plaatst 13 portacabins op / nabij 13 VO locaties en neemt daar sneltesten af incl. het aflezen van het testresultaat.	Commerciële testaanbieder zorgt ervoor dat er een mobiel team komt testen bij positieve casus op school. Hiertoe neemt team eigen materialen mee en richt testlocatie ter plekke in (in ruimte van de school).	Commerciële testaanbieder komt met mobiele testcabine voorrijden en zet deze in de buurt van de VO locaties in de pilot.
	Uitgangspunt is 20 testen per uur.	Uitgangspunt is 20 testen per uur.	Uitgangspunt is 20 testen per uur.
	Uitgangspunt 40 m ² benodigd voor portacabin.	Uitgangspunt is 2 aangrenzende ruimten (afnamelocatie en wachtlocatie).	Uitgangspunt is parkeergelegenheid in nabijheid school.
Voordelen	Ruimte kan gemakkelijk voldoen aan alle vereisten.	Is eenvoudig op en af te schalen (zeker als vereisten testruimte verruimd worden).	Heeft geen impact op ruimtegebruik van de school.
	Heeft geringe impact voor de school (benutting buitenruimte).		Ruimte kan gemakkelijk voldoen aan alle vereisten.
			Is flexibel.
Nadelen	Niet opschaalbaar naar landelijk.	School is gedurende langere tijd ruimte kwijt aan testteam (impact voor de school).	Niet opschaalbaar naar landelijk (capaciteit mobiele unit is ca. 120 – 150 testen per dag).
	Hebben alle locaties ruimte om dit neer te zetten? Als dit niet op locatie school kan vraagt vergunning aanvragen tijd.	Logistieke stroom testpersonen en eisen testruimte zijn uitdaging conform huidige LCI-richtlijn.	Logistiek van de school naar de testlocatie is uitdaging.
Kosten testen	€ 49,20 per test voor uitvoering (bij minimaal 10.000 testen).	€ 43,73 per test voor uitvoering (bij minimaal 10.000 testen in 4 weken)	€ 48,47 per test voor uitvoering (bij minimaal 10.000 testen in 4 weken)
	€ 6,05 per test voor de test zelf.	€ 6,05 per test voor de test zelf.	€ 6,05 per test voor de test zelf.

Kosten monitoring

- Om fase 1 te monitoren wordt de expertise van het UMCU ingeschakeld.
- Het UMCU zal de volgende vraagstellingen evalueren aan de hand van fase 1:
 1. Bepalen van de potentiële waarde van inzet sneltesten voor vermindering van verspreiding in middelbare scholen en naar (gezins)contacten daarbuiten.
 2. Kwantificeren van impact op onderwijsproces. Meten van deelnamebereidheid onder leerlingen en personeel en exploreren van strategieën om deelnamebereidheid te optimaliseren.
 3. Testen van lokale uitvoerbaarheid van de strategie en procesoptimalisatie.
 4. Berekenen welke bijdrage deze strategie zal hebben op het verminderen van het effectieve reproductiegetal wanneer landelijk geïmplementeerd.
- Tevens is UMCU betrokken bij uitvoer van fase 0 en 1 en opstellen implementatieplan voor fase 2.

	Personele kosten	Aantal maanden	Aantal fte	Totaal persoonsmaanden	Personele kosten
UMCU		6	3	18	€ 127.500,00
Materiële kosten					
Datamanagement		€ 15.000,00			
Monsteropslag, PCR en sequencing		€ 15.000,00			
Reiskosten		€ 900,00			

Projectkosten

- Om fase 1 in te richten is ondersteuning gevraagd van Berenschot.
- Berenschot is gevraagd om de volgende werkzaamheden te verrichten:
 - Projectleiding.
 - Inhoudelijk voorbereiding en uitwerking van verschillende werkzaamheden (procesbeschrijving, stakeholders, contracteren testaanbieders).
 - Projectsecretaris.
 - Expertadvies op specifieke onderwerpen (juridisch, financieel, ICT, testen etc.)
- De bemensing vanuit Berenschot is aanvullend op de inzet van medewerkers van het Ministerie van OCW.
- Verwachte totale inzet Berenschot voor fase 1: € 186.824,-.

Berenschot

Fase 2: landelijke uitrol

Uitgangspunten

- Er zijn 944.000 VO-leerlingen in Nederland.
- Vrijwillige deelname van scholen en leerlingen; naar verwachting zullen niet alle scholen deelnemen.
- Met een incidentie van 2,5 positief geteste leerlingen per 1.000 leerlingen per week (periode september - december), heb je per week 2.360 positief geteste indexcasussen onder alle VO-leerlingen.
 - Hierbij verwachten we dat in februari het aantal bestemmingen wellicht nog hoger ligt dat dit gemiddelde, gezien het feit dat in de week van 20 december de weekincidentie 6.544 positief geteste leerlingen betrof.
- Per leerling/docent met een positieve testuitslag van de ggd (indexcasus) verwachten we een ring te testen van 35 – 55 personen!
 - Minimaal 1 lesuur in dezelfde ruimte als index in besmettelijke periode.
 - 80% laat zich testen.
 - 75% overlap binnen de ring.
- Verwachting is dat als gevolg van lockdown én verhogen van de vaccinatiegraad de weekincidentie lager wordt. Zie onderstaande tabel voor de bandbreedte in het aantal uit te voeren testen per week uitgaande van 2 testen per leerling/docent in de ring op de indexcasus heen.

	Ringgrootte per index		
Weekincidenties	35	45	55
500	22.400	28.800	35.200
2.500	84.000	108.000	132.000
5.000	168.000	216.000	264.000
7.500	252.000	324.000	396.000

- Op basis van bovenstaande gaan wij uit van een weekincidentie van 2.500 positief geteste leerlingen per 1.000 leerlingen in het VO en een maximale ringgrootte van 55. Dat betekent dat er over de periode 15 februari – 15 juli (22 weken) 2.904.000 testen worden uitgevoerd..
- Er is een campagne voorzien om de testbereidheid van leerlingen te vergroten. Hiertoe is een stelpost van € 200.000,- opgenomen.

Scenario's

	Scenario 1: opschaling van fase 1	Scenario 2: begeleid afnemen van zelftesten	Scenario 3: sneltesten uitvoeren door gelieerde derden (arboarts / ggd / schoolarts)
Beschrijving	Commerciële testaanbieder zorgt ervoor dat er een mobiel team komt testen bij positieve casus op school. Hiertoe neemt team eigen materialen mee, richt testlocatie ter plekke in (in ruimte van de school). Uitgangspunt is 20 testen per uur. Uitgangspunt is 2 aangrenzende ruimten.	Een (commerciële) uitvoerder levert testen bij de school en coördineert (1 persoon) de afname door leerlingen / docenten zelf en verwerkt de uitslag. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een ruimte in de school zelf. Uitgangspunt is 35 – 55 testen per uur. Uitgangspunt is één ruimte.	Een al bij de school betrokken organisatie voert de testen uit / coördineert de afname van zelftesten (afhankelijke van beschikbaarheid).
Voordelen	Is eenvoudig op en af te schalen (zeker als vereisten testruimte verruimd worden). Kan gemakkelijk worden aangepast indien zelfafname testen gevalideerd worden.	Is eenvoudig op en af te schalen (zeker als vereisten testruimte verruimd worden). Landelijke coördinatie kan vanuit één punt worden uitgevoerd.	Sluit aan bij bestaande samenwerkingsverbanden school. Flexibel op en af te schalen.
Nadelen	School is gedurende langere tijd ruimte kwijt t.b.v. het uitvoeren van de test (impact voor de school). Logistieke stroom testpersonen is uitdaging (zolang stromen gescheiden moeten worden). Duur bij grote aantallen.	Er zijn nog geen valide zelftesten op de markt in Nederland. Er zijn in Nederland (nog) geen partijen die deze schaalgrootte aankunnen. School is gedurende langere tijd ruimte kwijt t.b.v. het uitvoeren van de test (impact voor de school). Logistieke stroom testpersonen is uitdaging (zolang stromen gescheiden moeten worden).	Er zijn een groot aantal partijen betrokken, hetgeen veel coördinatie vraagt (26 ggd'en, bijna 150 arbodiensten in NL). Dat betekent meer coördinatie landelijk vanuit opdrachtgever. Verschillende registratiesystemen bij betrokken. Kost waarschijnlijk meer tijd om in te richten.
Kosten testen	€ 43,73 per test voor uitvoering (bij minimaal 10.000 testen). € 6,05 per test voor de test zelf. Coördinatiekosten landelijk.	€ 11,50 per test voor coördinatie en administratie (bij minimaal 10.000 testen). Eenmalige investering: € 697.565,- € 6,05 per test voor de test zelf. Coördinatiekosten landelijk.	Vergelijkbaar met scenario 2.

Projectkosten landelijke uitrol

- Ten behoeve van de landelijke uitrol zijn de volgende projectkosten als stelpost opgenomen:
 - Landelijke coördinatiekosten testaanbieders: Er zullen verschillende commerciële testaanbieders nodig zijn om een landelijke dekking van het sneltesten in het VO te realiseren. Om uniformiteit in uitvoer te garanderen, en daarmee in de kwaliteit en veiligheid van zorg, is een landelijke coördinatie noodzakelijk.
 - Monitoring van de landelijke opschaling: Op basis van de resultaten van de monitoring van fase 1, wordt inzichtelijk welke indicatoren op reguliere basis gemonitord dienen te worden. Dit is aanvullend op de reeds bestaande indicatoren zoals deze nu door het RIVM aan het ministerie van OCW geleverd worden.
 - Programmamanagement landelijke uitrol: Om het programma betreffende de landelijke uitrol van het sneltesten in het VO op tijd en binnen budget te realiseren, is aanvullende ondersteuning nodig op de inzet van medewerkers van het ministerie.
 - Communicatie / campagnekosten: Uit onderzoek blijkt dat de testbereidheid van leerlingen in het VO laag is. Er wordt een landelijke campagne onder middelbare scholieren gelanceerd om hen te stimuleren zich te laten testen.

Berenschot

www.berenschot.nl

[in/berenschot](https://www.linkedin.com/company/berenschot)